

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 26.6.2025 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija:	Swedish Minerals Ab
Alueen nimi:	Asentolamminoja 1
Lupatunnus:	ML2024:0081
Alueen sijainti ja koko:	Ranua, 3994,80 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla osoitteessa: <https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan verkkosivuilla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Matti Ohtamaa puh. 029 505 2289

Kuulutettu 26.6.2025

Pidetään nähtävänä 4.8.2025 asti.

LIITTEET

Liite 1: Lupakartta malminetsintäalueesta

Swedish Minerals AB
Sågargatan 15A
753 18 Uppsala

MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS

Hakija: Swedish Minerals AB
559319-6040
Ruotsi

Yhteystiedot: Sågargatan 15A
753 18 Uppsala

Lisätietoja antaa:
kontakt@swedishminerals.com
+46 735970396

Alueen nimi: Asentolamminoja 1
Alueen sijainti: Ranua

Hakemus on tullut vireille 13.9.2024. Kaivosviranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset. Hakemukselle on annettu lupatunnus ML2024:0081 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 13.9.2024.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla Swedish Minerals AB:lle malminetsintäluvan nimeltä "Asentolamminoja 1" lupatunnuksella ML2024:0081.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintälupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain (621/2011) 51 §.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika malminetsintäluvalle. Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätty velvoitteet on suoritettu. Jos toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun toimenpiteeseen tarvittava muun lainsäädännön mukainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Päätöksen lainvoimaisuus tulee tarkistaa luvassa mainitulta hallinto-oikeudelta valitusajan päättymisen jälkeen.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että malminetsintätöitä suorittava henkilöstö ja urakoitsijat ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 3994,80 ha
Alueen nimi: Asentolamminoja 1
Sijainti: Ranua

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1). Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla, eikä jokamiehenoikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työnteekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehenoikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Alueesta tarkemmin

Malmietsintälupa-alue sijaitsee Ranuan kunnan alueella, Vaaralammin ja Mykylamminkankaan välissä. Malminetsintälupa-alueelle ei kohdistu oikeusvaikutteista yleiskaavaa eikä asemakaavaa. Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000-verkoston kohteita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita, eikä luokiteltuja pohjavesialueita. Alue sijaitsee Narkauksen paliskunnan poronhoitoalueella. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Lisäksi alueella sijaitsee Linjakankaan valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma (MOR-Y13-080).

Otaksuma mineraaleista

Lupa-alueella on aikaisemmin suorittanut tutkimustoimia Geologian tutkimuskeskus ja Areva. Aikaisemman tutkimustyön tuloksiin perustuen, hakija otaksuu alueella olevan seuraavia kaivosmineraaleja: Kuparia (Cu), nikkeliä (Ni), kobolttia (Co), vanadiinia (V), titaania (Ti), platinaryhmän metalleja (PGE), harvinaisia maametalleja (REE), mangaania (Mn), fosforia (P) ja urania (U).

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)**1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista**

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehty aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on lisäksi tehtävä asianosaiselle Narkauksen paliskunnalle. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa lupamääräyksessä 1 kohdassa 1 sallituilla menetelmillä, ei synny kaivannaisjätettä. Mikäli kaivannaisjätettä syntyy lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainitussa kallioperänäytteenotossa kairaamalla, malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä ja käsittelemisestä. Maanpinnalle nouseva hienojakoinen paikallinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Hakija on toimittanut kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman, jossa on kuvattu taloudellisesti ja teknisesti parhain tapa käsitellä kohteilla mahdollisesti syntyvä kairaussoija. Lupamääräyksessä 8 ja 9 on määrätty tarkemmin, kuinka tulee toimia luonnonsuojelulaissa tarkoitetuilla erityisesti suojeltavilla kohteilla tai jos alueelle sijoittuu pohjavesialueita.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintä-alueeseen kuuluvien **kiinteistöjen omistajille** (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §), Narkauksen paliskunnalle, ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kaikista poikkeustilanteista, jotka saattavat vaatia toimenpiteitä maastossa aina Tukesille, ja poikkeustilanteen luonne huomioiden asianosaisille viranomaisille sekä mahdolliselle kiinteistön omistajalle.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- toimivaltaisen Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Museovirastolle tai alueelliselle vastuumuseolle (Lapin maakuntamuseo).

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2024:0081 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51, 67 §). Olettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, että kyseessä on vaiheittain etenevä tutkimustoiminta, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tässä malminetsintäluvassa **ML2024:0081** määrätään lupakohtainen **4000 euron** suuruinen vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu malminetsintäalueilla suoritettun valvontatyön kautta saatuihin havaintoihin. Valvontahavaintojen perusteella tyypillisimpien malminetsintäalueilla sattuvan vahingon suuruusluokka on linjassa tässä luvassa määrätyn vakuuden kanssa. Kaivosviranomainen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätynyt määrättyyn vakuuteen. Luvassa sallitut geofyysiset- ja geokemialliset tutkimusmenetelmät tai maaperä- ja kallioperänäytteenotto eivät aiheuta merkittävää vahinkoa ympäristölle tai luonnolle, kun tutkimustyö suoritetaan lupamääräyksiä noudattaen. Malminetsinnästä johtuvia tyypillisiä maanomistajalle aiheutuvia vahinkoja ovat lähinnä yksittäiset puustovahingot. Luvassa on kielletty luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien vahingoittaminen tai vaarantaminen. Mikäli alueella on sellaisia, niitä varten on annettu tarkat rajoitukset. Lähtökohtaisesti luvanhaltijan urakoitsijoilla on erillinen vastuuvakuutus tutkimustoimissa aiheutuneita ennakoimattomia vahinkoja varten. Kaivosviranomainen harkitsee luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioloja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaus-toimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2. luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Malminetsintäluvun haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareitit teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnisteet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäluva-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Hakemuksessa suunnitellulla malminetsinnällä, huomioitaessa sen toiminnan laatu ja laajuus, ei ole merkittäviä vaikutuksia luonnonolosuhteisiin ja ympäristöön. Tutkimusalue on metsäta-lousmaata, jossa on harjoitettu tehokasta metsänhoitoa ja -hakkuita. Luvanhakija on kuvannut toimiansa vaikutuksia hakemuksessa, sekä siihen liitettyssä kaivannaisjätehuoltosuunnitel-massa. Tukes on selvittänyt ennen päätöksen antamista alueen luonnonolosuhteita mm. ilma-kuvista, olemassa olevan tiedon ja hakemukseen saatujen lausuntojen pohjalta. Tukes on tul-lut siihen johtopäätökseen, että suunnitelluilla tutkimuksilla ei aiheuta haittaa ihmisten tervey-delle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, mer-kittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olen-naista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai mitään muuta merkittävää va-hingollista ympäristövaikutusta.

Tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät on kirjattu lupamääräykseen 1. Salli-tuilla malminetsintämenetelmillä ei vaikeuteta oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista. Lupa-määräyksen 1 kohdassa 2 mainittua koneellisesti tehtävää maa- ja kallioperänäytteenottoa ei saa suorittaa vesistön päältä. Mikäli malminetsintätutkimukset edellyttävät kairausta vesistön päältä, tulee sitä varten hakea luvan muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti.

Tällä malminetsintäluvalla ei ole tarkoituksena tehdä koelouhintaa taikka laajuudeltaan tai vai-kutuksiltaan sitä vastaavia toimenpiteitä, eikä toimintaa myöskään ole suunniteltu asema-kaava-alueelle. Sallittujen, kohteella hetkellisesti suoritettavien tutkimustoimien ei voida myös-kään katsoa häiritsevän merkittävästi Suomen pesimälintuja, jotka ovat suurelta osin luonnon-suojelulailla rauhoitettuja. Suomessa seurataan lajien uhanalaisuutta, ja lajien uhanalaisuusti-lanteen voi tarkastaa Punaisen kirjan verkkopalvelussa (YM & SYKE, 2019), joka löytyy osoit-teesta <https://punainenkirja.laji.fi>. Kirjassa on mainittu myös aina uhanalaisuuteen johtaneet syyt ja uhkatekijät tulevaisuudessa. Tässä luvassa sallittuja malminetsintämenetelmiä ei mai-nita kirjassa syiksi tai tulevaisuuden uhkatekijöiksi.

Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiin-toainesta pintavesiin. Alueelta tunnetaan myös metsälain 10 §:ssä mainittuja kohteita, jotka tulee huomioida tutkimustoiminnassa. Lupa-alueella esiintyy luonnontilaisia tai luonnontilais-ten kaltaisia lähteitä. Niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty ja niiden läheisyydessä toimimiseen on jätettävä riittävä suojaetäisyys. Purouomien luonnontilaa ei saa vaarantaa.

Lupahakemuksessa mainitaan uraani etsittävässä kaivosmineraaleissa. Luvanhaltijan tulee il-moittaa Säteilyturvakeskukselle ennen toiminnan aloittamista, jos toiminnassa käsitellään ai-neksia, joissa on uraani-238, torium-232 tai niiden hajoamistuotteita enemmän kuin 1 Bq/g ja laatia säteilylain 859/2018 (145–146 §) mukainen selvitys luonnonsäteilyn aiheuttamasta al-tistuksesta, jossa on esitetty määräyksen STUK S/6/2022 3–7 §:ien mukaiset tiedot.

Lupa-alueen läheisyydessä on havaintoja saukosta. Tutkimustoiminta on suoritettava siten, ettei tapahdu lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Lupa-alueelle on Linjakankaan kumpumoreenialue (MOR-Y13-080). Kohde on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi moreenimuodostumaksi. Kumpumoreenialueen erityispiirteet tulee ottaa huomioon tutkimustoimintaa suunniteltaessa ja toteuttaessa.

Hakemusalueen läheisyydessä on havaintoja viitasammakosta. Lupa-alueella saattaa olla rauhoitetun viitasammakon esiintymispaikkoja (luontodirektiivi (92/43/ETY) liite IV(a), ja LsL 9/2023 70 §:n). Tutkimustoiminta on suoritettava siten, ettei tapahdu lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämistä tai tuhoutumista. On hyvin epätodennäköistä, että suunniteltu malminetsintä heikentäisi viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, mutta maastotöiden suunnittelua varten lajin mahdolliset esiintymispaikat on tarkistettavissa Lajitietokeskuksen avoimesta Laji.fi -palvelusta (<https://laji.fi/>) tai Lapin ELY-keskukselta.

Lupa-alueella saattaa kaukokartoitus Lidar-aineiston pohjalta tarkasteltuna olla muinaismuistola (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäänköksiä ja arkeologisia kulttuuriperintökohteita, jotka tulee huomioida lupa-alueen tutkimustöiden ja reittien suunnittelussa. Lisäksi alueella i Lidar-aineiston pohjalta tarkasteltuna seuraavat kohteet: Niskalampi (1000054841), Tanelinlampi (1000054844) ja Mätäsjoki (1000054846). Vaikka kohteet eivät ole muinaismuistola mukaisia kiinteitä muinaisjäänköksiä, tulee ne ottaa huomioon tutkimustöiden suunnittelussa.

Tukes on saanut osana Lapin ELY:n lausuntoa salaisen liitteen (julkisuuslaki 24.1 § 4), mistä käy ilmi, että malminetsintälupa-alueelle sijoittuu osittain suuren petolinnun pesäreviiri. Liitteessä on sensitiivisen rauhoitetun suuren petolinnun lajikohtaiset tiedot sekä karttakuva pesimäreviireistä. Kyseistä suurta petolintua ei saa häiritä, kun pesä on asuttu. Petolinnun tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana **15.2–31.7 1000** metrin säteisen ympyrän sisällä asutusta pesästä, on kielletty lupamääräyksessä 1 sallituilla tutkimustoimilla. Salattu liite ja siinä annetut lajitiedot on välitetty eteenpäin luvanhakijalle päätöksen antopäivänä. Luvanhaltijalla on vaitiolovelvollisuus kyseisestä salatusta liitteestä. Liitteen tietoja saa käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot on luovutettu.

Suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Tiedossa olevan pesäpuun ympärille tulee jättää lisäksi suoja-alue n. 150 m, jolta ei saa kaataa tai vahingoittaa merkittävästi tutkimusten yhteydessä puita. Pesäpuun suoja-alueen lähiympäristö tulee pyrkiä säilyttämään luonnontilaisena niin, että myöhempien tuulenkaatojen riski pienenee.

Mikäli tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimustoimet on mahdollista tehdä ainoastaan talviaikana tai muusta perustellusta syystä tutkimuksia on tehtävä suuren petolinnun rauhoitusaikana, luvanhaltijan tulee todisteellisesti selvittää, onko pesä suuren petolinnun suotuisan suojelutason kannalta merkityksellinen ja pesintä on aloitettu pesässä, jonka rauhoitusalue ulottuu tutkimusalueelle. Mikäli pesän kunnostusta, koristelua tai munintaa ei ole tapahtunut 15.2.–25.3., voidaan kyseisen tiedossa olevan pesäpuun suojavyöhykkeestä luopua.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisesti rauhoitettujen yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Luvanhaltijan on tarkistettava ajankohtaiset pesimätiedot muutosten varalta, ennen koneellisiin tutkimustoiimiin ryhtymistä. Rauhoitusmääräyksistä poikkeamista koskevissa asioissa toimivaltainen lupaviranomainen on Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Tätä ohjetta noudattamalla malminetsintää voidaan toteuttaa niin, että luonnonsuojelulain 73 §:n mukaiset rauhoitussäännökset tulevat huomioiduiksi ja pesintärauhaa häiritsevät tekijät

voidaan riittävästi ehkäistä ja lupamääräys on siten riittävä suuren petolinnun osalta suotuisan suojelutason ja heikentämiskiellon kannalta kokonaisuutena arvioituna.

Suurten petolintujen pesintää on seurattu ja tilastoitu Suomessa vuodesta maakotkan osalta 1971 alkaen ja merikotkan osalta 1977 alkaen. Seurannassa ovat olleet tunnetut reviirit, tarkistetut reviirit, parit ja onnistuneet pesinnät. Maakotkan levinneisyys on edelleen selvästi pohjoinen, noin 90 prosenttia tunnetuista maakotkan reviireistä sijaitsee poronhoitoalueella, missä tehdään myös aktiivista malminetsintää Suomessa.

Kun tilastoista verrataan alueita, joilla tässä luvassa sallitun kaltaista malminetsintää on suoritettu useita kymmeniä vuosia (Kittilä ja Sodankylä) alueisiin, joilla koneellista malminetsintää ei käytännössä ole tehty ollenkaan (Inari), voidaan tilastojen pohjalta, että esimerkiksi maakotkalla on onnistuneita pesintöjä prosentuaalisesti yhtä paljon riippumatta siitä, onko alueella tehty malminetsintää vai ei. Eliömaantieteellisille alueille KiL ja InL sijoittuu lähes saman verran tunnettuja reviirejä, mutta malminetsinnän aktiivisuudella ei ole korrelaatiota suurten petolintujen pesinnän onnistumiseen. Malminetsinnässä on noudatettu n.1000 metrin suojavyöhykettä tiedossa olevaan pesään. Tämä suojavyöhyke on katsottu riittäväksi myös metsätaloudessa.

Varovaisuusperiaatetta noudattaen Tukes määrää noudatettavaksi suurten petolintujen pesimärauhan, ellei asiaan saadun selvityksen perusteella voida todeta, että tiedossa oleva pesä ei sovellu pesintää tai todisteellisesti ole osoitettu, ettei pesintää ole aloitettu kuluvana vuonna.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen ja tarvittaessa päivittää kaivannaisjätehuoltosuunnitelmaa Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Lapin ELY-keskukselle ja Lapin maakuntamuseolle. Lähtökohtaisesti luvanhaltijalla ei ole kaivoslaissa asetettua yleistä inventointivelvollisuutta kasvillisuus- tai luontokartoituksille varovaisuusperiaate huomioiden, eikä sellaista edellytetä muiltakaan samankaltaisia vaikutuksia aiheuttavilta maankäyttömuodoilta suojelualueiden ulkopuolella.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 §, 12 § ja 69 §, VNa (391/2012) 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaiikkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäätynyt.

Alue kuuluu Narkauksen paliskunnan alueeseen. Malminetsintätutkimukset on sovitettava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta, sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Malminetsintäluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen. Edellä mainituilla toimenpiteillä vähennetään malminetsinnästä

poronhoitoelinkeinolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja poronhoitoalueella.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään. Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa
- 6) muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **20 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajalta. Malminetsintäalueesta lasketaan kokonaispinta-ala, ja jokaisen kiinteistön tai muiden rekisteriyksiköiden osalta pinta-ala vähintään 0,1 hehtaarin tarkkuudella.

Malminetsintäkorvaus ensimmäiseltä vuodelta on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana. Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, 51 § 67 § ja 69:ään, joissa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta ja muuttamisesta sekä 152.1 §:ään jossa säädetään kaivosviranomaisen on oikeudesta saada kaivoslain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

Hakemuksen käsittely

Hakemus: Swedish Minerals Ab	13.9.2024
Hakemuksen muutos: Swedish Minerals Ab (<i>Hakemusaluetta pienennetty</i>)	3.10.2024
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	9.1.2025
Lausuntopyynnöt: Tukes	9.1.2025
Lausuntopyyntö: Tukes (<i>Lausuntopyyntö STUK:lle</i>)	10.4.2025
Päätös: Tukes	26.6.2025

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 9.1.2025 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Ranuan kunnan ilmoituskanavilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 17.2.2025 saakka.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 17.2.2025. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Ranuan kunnalle** 9.1.2025.
Ranuan kunta ei antanut lausuntoa.
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin ELY-keskukselle** 9.1.2025.
Lapin ELY –keskus on antanut lausunnon 10.4.2025 (liite 4)
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin maakuntamuseolle** 9.1.2025.
Lapin maakuntamuseo on antanut lausunnon 27.1.2025 (liite 5).
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Säteilyturvakeskukselle** 10.4.2025.
Säteilyturvakeskus on antanut lausunnon 12.5.2025 (liite 6).
- 5) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Narkauksen paliskunnalle** 9.1.2025.
Narkauksen paliskunta ei antanut lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin 2 muistutusta.

Henkilötietoihin sovelletaan tietosuojalakia (1050/2018) ja EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR). Hakemukseen jätetyt muistutukset ja mielipiteet liitetään hakijalle toimitettavaan, sähköisesti allekirjoitettuun päätökseen.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksiin.

Pitkäaikaisesta seurannasta saatujen tutkimustulosten mukaan malminetsinnällä ei ole merkittäviä vaikutuksia pohja- tai pintavesiin. Malminetsinnän vaikutuksia mm. pohjaveteen on seurattu jo kymmeniä vuosia alueilla, joilla on poikkeuksellisia luontoarvoja, esim. raporteissa, jotka liittyvät Viiankiaapa- ja Mustiaapa- Kaattasjärvi -Natura-arviointeihin. Tutkimustulosten mukaan veden laadussa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia aiempaan verrattuna. Kaivosviranomaisen ei näe tarpeelliseksi määrätä yksityisten talousvesikaivojen tarkkailua 500 metrin säteellä lupa-alueen koneellisen näytteenoton kohteista talousvesikaivojen veden laadun ja pinnan osalta.

Kaivosviranomaisen toteaa, että lupahakemuksen yhteydessä toimitettu kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on kaivoslain ja sen asetuksen mukainen. Jätehuoltosuunnitelmassa on esitetty kaivoslain (621/2011) 13§ ja kaivannaisasetuksen (391/2012) vaaditut asiat. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman riittävyyden arvioiminen on kaivosviranomaisen tehtävä.

Etsintätyön suojaetäisyyksistä asuin ja työntekoon tarkoitettujen rakennusten osalta säädetään kaivoslain 7 §:ssä. Luvanhaltija on velvollinen aina noudattamaan kaivoslain 7 §:ssä edellytetyjä suojaetäisyyksiä. Luvanhaltija ei saa tehdä etsintätyötä ei saa maan pinnalla 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu. Tukes on rajannut malminetsintäalueen 150 metrin päähän asumiseen tai työntekoon tarkoitetuista rakennuksista.

Yhtiö on esittänyt malminetsintälupahakemuksessaan arvion alueella mahdollisesti olevista kaivosmineraaleista ja selvityksen, mihin arvio perustuu. Hakemusmateriaalit on julkisesti kuulutettu ja hakemusmateriaaleissa olevat tiedot voidaan todeta mm. Tukesin nettisivuilla olevasta materiaalista.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia (9/2023), ympäristönsuojelulakia (527/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995), patoturvallisuuslakia (494/2009), hallintolakia (434/2003), laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003), saamelaiskäräjä lakia (974/1995), saamen kielilakia (1086/2003), kielilakia (423/2003), lakia ulkomaalaisten yritystojen seurannasta (172/2012), lakia eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta (470/2019), lakia valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla (469/2019), lakia kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi (468/2019). Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Mikäli malminetsintäalue rajautuu alueeseen, jolla liikkumista on rajoitettu (esim. luonnonsuojelualue), malminetsintäalueen rajan ulkopuolella tarvitaan

alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen suostumus.

Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa. Alueen koskemattomuuteen, joka liittyy alueen suojelutavoitteisiin, on säilytettävä. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on (621/2011) 67 §:n mukaan päätettävä, että malminetsintäluva raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintäluva raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain (621/2011, sekä 505/2023) 61 §, 61a § sekä 61 b §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Swedish Minerals AB:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä

- Ranuan kunnalle,
- Lapin ELY-keskukselle,
- Lapin maakuntamuseolle tiedoksi,
- Säteilyturvakeskukselle,
- Narkauksen paliskunnalle
- niille, jotka ovat jäljennöstä erikseen pyytäneet

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu

- maanomistajille (kirjeitse)
- asianosaisille, joita asia erityisesti koskee
- niille, jotka ilmoitusta ovat erikseen pyytäneet

Tukes toimittaa Maanmittauslaitokselle malminetsintäluvasta tiedot merkittäväksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **9400 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Matti Ohtamaa puh. 0295 052 289

Asian on esitellyt ylitarkastaja Matti Ohtamaa ja ratkaissut johtava asiantuntija Ilkka Keskitalo

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2024:0081 lupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Lapin ELY-keskuksen lausunto
Liite 5	Lapin maakuntamuseon lausunto
Liite 6	Säteilyturvakeskuksen lausunto
Liite 7	Ohje vakuuden asettamiseksi

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitetusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 310 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

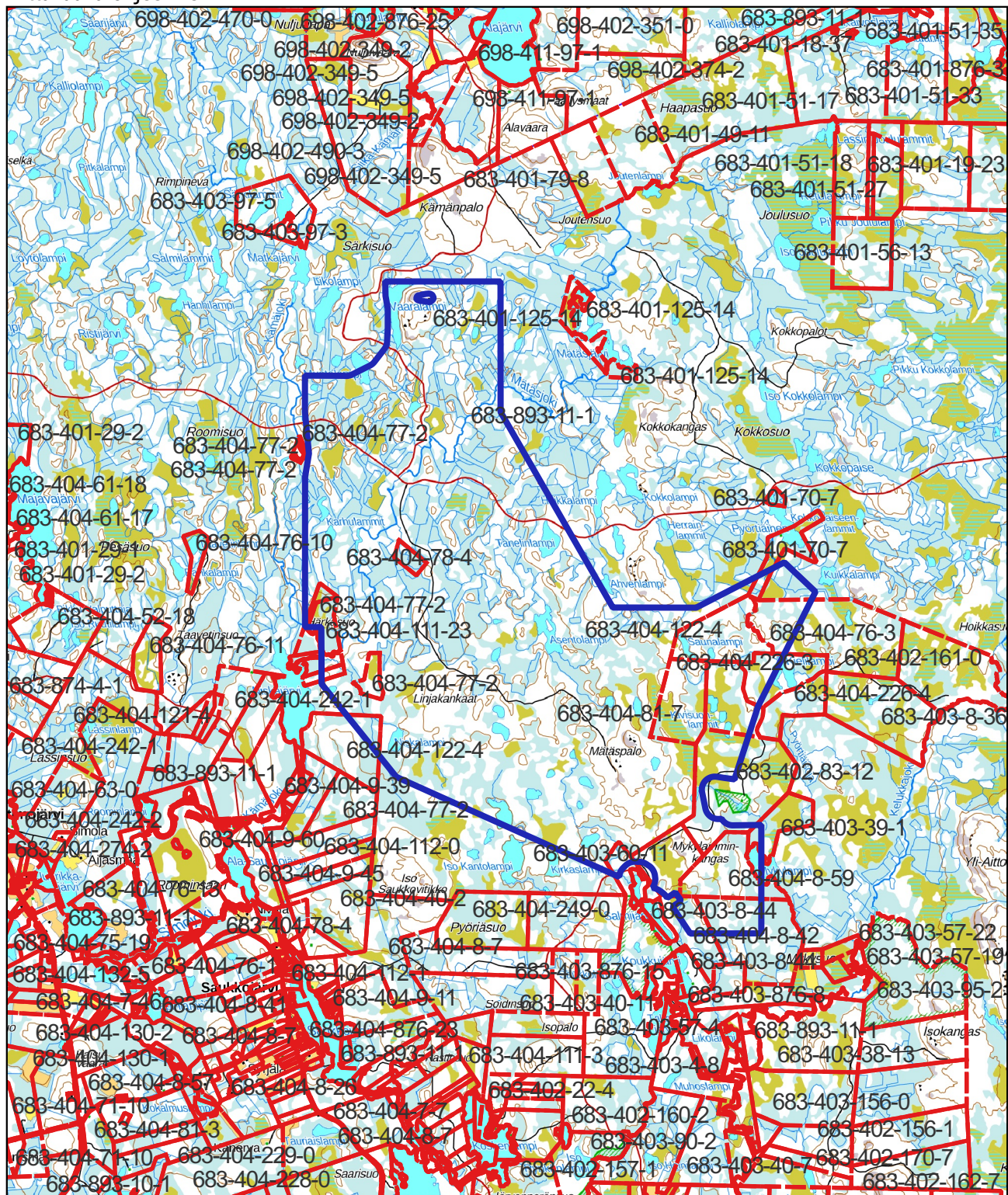
puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kartta malminetsintälupa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

Malminetsintälupa-alue

Kiinteistörajat

Mittakaava 1:90 000
Swedish Minerals AB
Asentolamminoja 1
ML2024:0081

tukes
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Lupatunnus
ML2024:0081
Liite 2

Kiinteistötunnus	Pinta-ala (ha)
683-403-39-1	6,15
683-404-226-2	70,59
683-404-226-3	30,78
683-404-78-4	12,55
683-404-81-7	86,47
683-404-122-4	111,32
683-404-111-22	5,05
683-404-111-23	31,69
683-401-70-7	7,31
683-404-76-3	51,07
683-402-83-12	87,14
683-404-77-2	24,55
683-404-8-42	48,18
683-403-60-11	61,34
683-404-8-58	32,06
683-404-8-59	85,84
683-893-11-1	3242,69

Pinta-ala yhteensä: **3994,80 ha**

Lupatunnus
ML2024:0081
Liite 3

ASIANOSAINEN MAANOMISTAJA
Suomen valtio / Metsähallitus
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 09.01.2025

Malminetsintälupahakemus ML2024:0081 "Asentolamminoja 1", Swedish Minerals AB, Ranua

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) lausuntoa Swedish Minerals AB:n Ranuan kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta, lupanumero ML2024:0081, sekä kuvatun toiminnan ympäristövaikutuksista. Tukes on pyytänyt myös tiedossa olevia paikka- ja sijaintitietoja luonnonsuojelulain 9/2023 13 luvussa mainitusta luonnonsuojelun tietojärjestelmästä. Erityisesti Tukes on pyytänyt tietoa:

- sijoittuuko malminetsintähakemusalueelle LSL 73 §:ssä mainittuja tiedossa olevia pesäpuita. Tukes on myös pyytänyt ilmoittamaan, minkä linnun pesä on kyseessä, sen sijaintitiedot kartalla, sekä olemassa olevan tiedon koska pesä on ollut viimeksi käytössä.
- mikäli lupahakemusalueella on tiedossa olevia erityisesti suojeltavia uhanalaisia tai rauhoitettuja eläin- tai kasvilajeja, Tukes on pyytänyt toimittamaan niiden laji- ja sijaintitiedot kartalla.
- lausuntoa myös siitä, sijoittuuko malminetsintälupahakemusalueelle ELY:n päätöksellä rajattuja varmistettuja, LSL 64 §:n mukaisesti suojeltuja luontotyyppikohteita tai 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyypppejä.

Lisäksi Tukes on pyytänyt lausuntoa siitä, onko alueella LSL 76 §:ssa tarkoitettuja huomioon otettavia uhanalaisia eliölajeja tai kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita. Lausuntoa on pyydetty 17.2.2025 mennessä.

Haetun malminetsintäalueen pinta-ala on 3994,80 ha ja se kohdistuu Ranuan kunnan alueelle, Saukkojärven kylän koillispuolelle. Hakija on arvioinut alueelta olevan mahdollista löytää kuparia, nikkeliä, kobolttia, vandiinia, titaania, mangaania, uraania ja fosforia sekä platinaryhmän metalleja ja harvinaisia maametalleja. Kyseessä on uusi malminetsintälupa-alue.

Alueella on tarkoitus tehdä malminetsintöitä menetelmin, joita voivat olla vasaranäytteenotto, geologiset ja rakennegeologiset kartoitukset, geofysikaaliset koemittaukset sekä timanttikairaus tela-alustaisilla kairausyksiköillä. Lisäksi käytetään erilaisia maastoajoneuvoja kuten moottorikelkkoja tai mönkijöitä. Töiden on arvioitu kestävän 4 vuotta.

Lapin ELY-keskus lausuu seuraavaa

Lapin ELY-keskus pahoittelee lausunnon viipymistä.

ELY-keskus muistuttaa, että malminetsintätoiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu kaivoslain lisäksi muussa lainsäädännössä kiellettyä seurausta. Lapin ELY-keskus valvoo toimialueellaan yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa (Laki ELY-keskuksista 3 §). Lisäksi Lapin ELY-keskus valvoo alueellaan luonnonsuojelulain säännösten noudattamista ja käyttää luonnonsuojelun yleisen edun puhevaltaa (luonnonsuojelulaki 9 §).

Natura 2000 -verkosto ja luonnonsuojelualueet

Hakemusalueella tai sen vaikutusalueella ei ole Natura 2000 -verkoston kohteita, perustettuja luonnonsuojelualueita tai valtioneuvoston hyväksymiä luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita.

Muut huomioitavat alueet (kaivoslain 11 § kohta 4)

Alueella on valtakunnallisesti arvokkaita moreenimuodostumia, jotka kuuluvat Linjakankaan kumpumoreenialueeseen (MOR-Y13-080). Nämä muodostumat ovat kaivoslain 11 § 2 momentin 4 kohdan tarkoittamia esiintymiä, joiden olennainen vahingoittaminen on kielletty. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan muodostumien alueella ei tule tehdä sellaisia toimenpiteitä, esimerkiksi tutkimuskaivantoja, jotka voivat aiheuttaa haitallisia vaikutuksia muodostumien geologisiin arvoihin. Tutkimustoiminnan jäljet kumpumoreenien alueella tulee siistiä.

Pohjavesialueet, pienvedet ja vesistöt (kaivoslain 11 §:n kohdat 1 ja 3)

Pohjavesialueet

Hakemusalueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Toiminnassa tulee huomioida myös mahdolliset yksityiset talousvesikaivot. Mikäli alueella tehdään kaivu- ja syväkairaustoimenpiteitä, ainakin 500 metrin etäisyydellä käytössä olevat talousvesikaivot olisi syytä ottaa tarkkailuun (vedenpinnan korkeus ja laatu). ELY-keskus muistuttaa, että toimija on aina vesilain mukaisessa vastuussa kaikesta pohjavedelle aiheutuvasta vahingosta, ja vastuu koskee myös yksityisiä talousvesikaivoja.

Lähteet

Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilaissa kielletty (VL 2. luku 11 §), ellei siihen ole saatu aluehallintoviraston lupaa.

Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella malminetsintäalueella useita lähdekohteita. Maastokarttaan merkittyjä lähteitä on erityisesti hakemusalueen etelä- ja itäosissa. Alueella on useita noroja ja puroja, joiden alku voi olla lähde tai tihkupinta, vaikka niitä ei ole merkitty karttaan lähteinä. Lähteitä ja tihkupintoja voi olla myös muualla, etenkin kivennäismaan ja suon raja-alueilla sekä norojen ja purojen läheisyydessä. Osa maastokartan vesikuopista voi olla lähteitä tai lähteikköjä. Lapissa vain pieni osa vesilain mukaisista lähteistä on merkitty maastokarttoihin.

Lähteisiin tulee jättää riittävä suojaetäisyys, vähintään 30 metriä lähteikön reunasta ja etäisyyden määrittelyssä tulee huomioida, ettei lähteen luonnontila vaarannu. Esimerkiksi kaivuutoimenpiteet lähteikön läheisyydessä voivat aiheuttaa muutoksia

pohjaveden virtausolosuhteissa ja siten myös lähteikön kautta purkautuvan pohjaveden määrässä. Suojaetäisyys riippuu maastonmuodoista, lähteen koosta ja tilasta. Lähtökohtana toiminnassa on, ettei siitä saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Lähteen suojavaöhykkeellä ei tule tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Mikäli kairauspaikoilla esiintyy ylivuotoa, tulee huolehtia siitä, että kairareitit tulpataan ylivuodon ja pohjaveden purkautumisen estämiseksi.

Vesistöt

Vesistöihin on maahan kajoavassa toiminnassa jätettävä riittävät suojavaöhykkeet, ettei maa-aineksia tai kairaussoijaa kulkeudu vesistöihin esim. tulvan mukana ja vesistön tila sen seurauksena heikkene. ELY-keskus katsoo, että vesistöjen tilan heikentymistä on pidettävä kaivoslain tarkoittamana merkittävänä muutoksena luonnonolosuhteissa, jota malminetsinnästä ei saa aiheutua. Lisäksi vesistöjen ympäristö tulisi säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena.

Malminetsintäalueella on lukuisia lampia ja puroja. Alueen halki kulkee myös Mätäsjohti. Hakemuksessa ei ole kerrottu onko kairauksia suunniteltu tehtäväksi näillä vesialueella eikä esitetty arvioita vesistökairauksen ympäristövaikutuksista ja niitä lieventävistä toiminista. Siten ELY-keskus ei pysty lausumaan asiasta. Mikäli yhtiö suunnittelee tekevänsä kairauksia vesistöalueella, tulee vesistökairauksista pyytää Lapin ELY-keskukselta erillinen lausunto.

Puron uoman luonnontilan säilymisen vaarantaminen on luvanvaraista (VL 3. luku 2 §). Tämä tulee huomioida purojen ylityksissä.

Uhanalaiset ja suojellut luontotyypit (kaivoslain 11 §:n kohta 4)

Lupahakemusalueelta ei ole tiedossa olevia, varmistettuja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppieitä tai 64 §:n suojeltujen luontotyyppien ELY:n päätöksellä rajaamia luontotyyppikohteita.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien (serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot) hävittäminen ja heikentäminen on kielletty riippumatta siitä, onko esiintymä merkitty Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään paikkatietoaineistoon.

Mikäli alueella malminetsintätutkimusten yhteydessä havaitaan ultraemäksen kivilajin paljastumia (kallioita, lohkarieita, kivikkoja tai sorapintoja), pyydetään näistä ilmoittamaan Lapin ELY-keskuksen Luontoympäristöyksikköön. Näillä mahdollisilla serpentiiniluontotyyppikohteilla tulee pidättäytyä kaikesta maahan kajoavasta tutkimuksesta, kunnes ELY-keskus arvioinut kohteen tilanteen ja antanut tarkemmat ohjeet malminetsintään serpentiiniluontotyyppikohteiden läheisyydessä.

Tiedossa olevat, tarkistelut serpentiiniluontotyyppikohteet löytyvät Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä avoimesta paikkatietoaineistosta. Ladattava aineisto löytyy osoitteesta: https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot#S nimellä "Serpentiinikalliot ja kivikot". Aineistoa voi tarkastella myös Paikkatietoikkunassa. Aineistossa on esitetty myös tarkastettuja kohteita, jotka eivät ole osoittautuneet

tiukasti suojelluiksi serpentiiniluontotyyppikohteiksi. Vuoden 2024 inventointien tulokset on päivitetty aineistoon 25.3.2025.

Ilmakuvatarkastelun ja suojelualueen biotooppitietojen perusteella osa tutkimusalueen soista on todennäköisesti lähdesoita, jotka voivat osittain olla myös lettoja.

Harvinaiset tai uhanalaiset luontotyytit voivat olla kaivoslain 11 § tarkoitettuja harvinaisia tai arvokkaita luonnonesiintymiä, jota ei saa olennaisesti vahingoittaa (HE 273/2009). Tutkimusojia ja -kuoppia ei tule kaivaa uhanalaisille lähde- ja lettosoiille tai vesistöjen ranta-alueille tai niiden läheisyyteen, niin että niistä voi aiheutua haitallisia vaikutuksia näihin luontotyyppisiin joko kiintoaines- ja ravinnevalumien tai pohjaveden virtausmuutosten vuoksi. Liikkuminen suoalueilla ja kosteikoissa tulee ajoittaa talviaikaan, kun maanpinta on jäässä ja lumipeitteinen.

Rauhoitetut, erityisesti suojeltavat ja uhanalaiset lajit (kaivoslain 11 §:n kohdat 3 ja 4)

Ajantasaiset esiintymätiedot malminetsintäalueelta tulee tarkistaa ja huomioida tutkimussuunnitelmaa laadittaessa ja päivitettäessä. Lajitiedon jakelu tapahtuu nykyään Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Myös ympäristöhallinnon yhteisestä lajitiedon tallennusjärjestelmästä LajiGIS:stä tiedot siirretään kerran viikossa laji.fi -järjestelmään. Laji.fi:ssä on lajiaineistoja myös lukuisista muista lähteistä, esim. museoiden tietokannoista. Suurin osa lajiaineistosta on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta sensitiivisten lajien paikkatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle tai joissain tapauksissa salattu kokonaan. Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta. ELY-keskus ei enää vastaa lajitiedon luovuttamista koskeviin tietopyyntöihin.

Maahan kajoavissa malminetsintätoimissa suojeltujen lajien esiintymät on rajattava malminetsinnän vaikutusten ulkopuolelle. Suojaetäisyyksien määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Lupahakemusalueelta ei toistaiseksi tunneta muita luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, ei liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja (LajiGis 04.04.2025, Lajitietokeskuksen viranomaisportaali 04.04.2025).

Hakemusalueen välittömästä läheisyydestä Kämäjoelta on havaintoja saukosta, joten saukkoa voi esiintyä myös tutkimusalueella. Saukko on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (a) laji. Saukko on luokiteltu valtakunnallisesti elinvoimaiseksi (LC). Luonnonsuojelulain ja luontodirektiivin mukaan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (LSL 78 §). Lajille soveltuvat elinympäristöt ovat talvellakin sulana pysyvät virtavedet sekä vesistöjen rantavyöhykkeet. Saukko käyttää vesistöjen uomia lisäksi kulkureittinä. Kairaussoija ei saa päästä valumaan puroihin tai jokeen missään tilanteessa, eikä muukaan koneellinen näytteenotto ja liikkuminen saa aiheuttaa kuormitusta vesistöihin.

Hakemusalueen lähistöltä on havaintoja viitasammakosta. Myös viitasammakkoa voi esiintyä myös tutkimusalueelta. ELY-keskus pitää epätodennäköisenä, että talviaikainen syväkairaus heikentäisi mahdollisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Tieto viitasammakon talvehtimiselinympäristöistä Lapissa on hyvin puutteellista. Jos suoalueilla tai niiden reunoilla suunnitellaan tehtäväksi koekuoppia tai tutkimuskaivantoja, tulee etukäteen kartoituksin varmistaa, ettei kyseisillä alueilla ole viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Linnut

Hakemusalueella on lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitetun, luonnonsuojelulain 73 § nojalla rauhoitetun suuren petolinnun pesäreviiri. Tarkemmat tiedot tästä lajista on esitetty salassa pidettävässä liitteessä (Liite 1, julkisuuslaki 24 § 1 mom. 14-kohta). Luonnonsuojelulain 70 § ja lintudirektiivin 5 artiklan mukaan suurten petolintujen tahallinen häiritseminen erityisesti lisääntymis- tai jälkeläisten kasvatusaikana tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Pesintäaikana (15.2.–31.7.) pesien suojavyöhykkeellä ei tule tehdä koneellista tutkimustoimintaa eikä alueella tule liikkua moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla. Rajoitus ei edellytä todistetusti alkanutta pesintää, vaan säännöllisesti käytetty pesä on lain suojaama. Pesimäkauden alku on erityisen herkkää aikaa. Pesinnän varmistaminen tai pesän tarkkailu omatoimisesti voi aiheuttaa luonnonsuojelulaissa kielletyn seurauksen. ELY-keskus katsoo, että Lapissa 1100 m suojavyöhyke on malminetsintäalueiden erämaisyyden sekä lintuysilökohtaisten herkkyyserojen vuoksi tarpeen suurten petolintujen pesinnän turvaamiseksi. Metsänkäytössä yhteisesti sovitut suojavyöhykkeet eivät ole sellaisenaan sovellettavissa malminetsintään toiminnan erilaisen keston ja intensiteetin vuoksi. ELY-keskus huomauttaa, että malminetsintäluvuissa ei pääasiassa rajoiteta toiminnan kestoa ja intensiteettiä lainkaan. Ajantasaisimman tiedon reviirin tilanteesta saa Metsähallitukselta. Metsähallituksen tässä yhteydessä antamia ohjeita on noudatettava malminetsintätoiminnassa.

ELY-keskus muistuttaa, että suurin osa Suomen pesimälinnuista on luonnonsuojelulailla rauhoitettuja. Rauhoitettua eläinlajia ei saa tahallisesti tappaa tai häiritä. Erityisen tärkeää häirinnän välttäminen on lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla (LSL 70 §). Kielto koskee tahallista häirintää. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan koneellinen, melua tuttava malminetsintä aiheuttaa häiriötä linnuille ja se tulisi mahdollisuuksien mukaan tehdä lintujen lisääntymisajan ulkopuolella.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma (kaivoslain 13 §)

Korkein hallinto-oikeus on 15.8.2024 antamassaan päätöksessä KHO:2024:97 todennut, että maan pinnalle nouseva hienojakoinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Päätöksessään KHO on myös todennut, että kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman laatimisvelvollisuudesta ei ole säädetty poikkeusta esimerkiksi kaivannaisjätteen vähäisen määrän perusteella.

Lapin ELY-keskus pitää yhtiön linjausta kaiken kairaussoijan talteenotosta erittäin suositeltavana.

Esitetty jätehuoltosuunnitelma on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kuitenkin osittain puutteellinen eikä se täytä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman sisältövaatimuksia (kaivoslain 13 § ja VNA 391/2012). Suunnitelmassa tulee esittää seuraavat tiedot:

- Malminetsinnästä syntyvä maa- ja kiviainesjäte, sen määrä ja ominaisuudet (tarvittaessa kaatopaikkakelpoisuuden selvittäminen)
- Tiedot alueen ympäristöstä
- Tiedot tutkimusten vaikutuksista ympäristöön
  - Kasvillisuuden peittovaikutukset
  - Vesistövaikutukset
  - Maaperän pilaantuminen
- Tiedot ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tehtävistä toimista
- Tiedot toiminnan tarkkailusta ja toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista
- Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely
- Tiedot maa- ja kiviainesjätteen merkittävistä ympäristövaikutuksista

Lisäksi jätehuoltosuunnitelmaan tulee sisällyttää toiminnassa mahdollisesti käytettävien kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä ja osoitettava kaivannaisjätteen ominaisuudet myös tältä osin, jotta jäte voidaan toimittaa oikeaan vastaanottopaikkaan.

Muut turvallisuusnäkökohdat (kaivoslain 11 §:n kohta 1)

Koska etsittävänä mineraalina on myös uraani ja kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa on maininta uraanipitoisesta jätteestä, tulee Säteilyturvakeskuksesta pyytää sekä lausunto lupahakemuksesta ja kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta, että ohjeistus uraanipitoisen jätteen käsittelyyn.

Mikäli malminetsinnässä ilmenee öljyvahingon uhka, jota toiminnanharjoittaja ei saa itse torjuttua/hoidettua, tulee siitä tehdä välittömästi ilmoitus hätäkeskukseen.

Veden ottaminen

ELY-keskus ei ole vesitalousasioissa lupaviranomainen vaan se toimii valtion valvontaviranomaisena ja ottaa muun muassa kantaa vesitaloushankkeiden luvanvaraisuuteen tai oikeuden tarpeeseen. Vesilain mukaisen luvan tai oikeuden tarvetta tarkastellaan aina paikka-/tapauskohtaisesti. Vesilain mukainen luvan-/oikeudentarve ratkaistaan lupamenettelyssä. Aluehallintovirasto lupaviranomaisena tai ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen vesilain valvontaviranomaisina eivät voi antaa yksittäisen hankkeen luvanvaraisuudesta sellaista ennakkotietoa, joka sitoisi lupaviranomaista lupamenettelyssä.

Ilmoitus veden ottamisesta: veden ottaminen vaatii vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:n mukaisesti pinta- ja pohjaveden ottamista koskevan ilmoituksen ELY –keskukselle, jos otettava vesimäärä ylittää 100 m³/vrk, eikä ottaminen edellytä vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan lupaa.

Oikeus ottaa vettä toisen alueelta: ELY-keskus kiinnittää huomiota vesilain 4 luvun säännöksiin, joiden mukaan, jos pinta- tai pohjavettä otetaan toisen alueelta muuhun kuin tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen käyttöön, saattaa olla tarpeen hakea

aluehallintovirastolta oikeutta veden ottamiseen toisen alueelta (vesilaki 4 luku 3 § ja 4 §). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vedenkäyttö malminetsinnässä, esimerkiksi kairaus- tai lumetusvetenä, ei lähtökohtaisesti ole rinnastettavissa vesilaissa tarkoitettuun tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen vedenkäyttöön.

ELY-keskus edellyttää, että kairausvedenottoa ei tehdä pienitilavuuksisista luonnonvesistöistä (vesilaki 2. luku 11 §, 3. luku 2 §).

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset

Malminetsintäalue ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, eikä alueella ole valtakunnallisesti arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia, moreenimuodostumia, kallioalueita eikä kivikoita. Esitetyt tutkimukset eivät aiheuta kaivoslain 11 §:n kohdassa 5 tarkoitettua merkittävää maisemallista haittaa.

Liikennealueet

Alueella ei ole kaivoslain 9 § neljännen momentin mukaisia liikennealueita.

ELY-keskus esittää lupamääräyksissä huomioitavaksi

Veden ottaminen vaatii pinta- ja pohjaveden ottamista koskevan ilmoituksen ELY-keskukselle, jos otettava vesimäärä ylittää 100 m³/vrk, eikä ottaminen edellytä vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan lupaa (vesilaki 2. luku 15 §).

Jos pinta- tai pohjavettä otetaan toisen alueelta muuhun kuin tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen käyttöön, saattaa olla tarpeen hakea aluehallintovirastolta oikeutta veden ottamiseen toisen alueelta (vesilaki 4. luku 3 § ja 4 §). ELY-keskus antaa tarvittaessa lausunnon siitä, tuleeko hankkeelle hakea vesilain mukaista oikeutta aluehallintovirastosta

Lähteistä ei saa ottaa kairausvettä ja niihin tulee pitää kaikessa maahan kajoavassa toiminnassa suojaetäisyyttä vähintään 30 metriä lähteikön reunasta lukien (VL 2. luku 11 §, kaivoslaki 11 § kohdat 3 ja 4).

Kairausvedenottoa ei saa tehdä muistakaan pienitilavuuksisista luonnonvesistöistä (VL 2. luku 11 §, 3. luku 2 §, kaivoslaki 11 § kohdat 3 ja 4).

Purojen ylityksissä tulee huomioida, että puron uoman luonnontilan säilymisen vaarantaminen edellyttää lupaa (vesilaki 3. luku 2 §, kaivoslaki 11 § kohta 3).

Kairaussoija ei saa päästä valumaan puroihin ja muihin vesistöihin missään tilanteessa, eikä muukaan koneellinen tutkimustoiminta ja liikkuminen saa aiheuttaa kuormitusta vesistöihin (kaivoslaki 11 § kohta 3).

Tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien (serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraihot) hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luonnonsuojelulaki 65 §, kaivoslaki 11 §, kohta 4).

Suuren petolinnun pesintäaikana (15.2.-31.7) pesien suojavyöhykkeellä (1100 m) ei tule tehdä koneellista tutkimustoimintaa.

9.4.2025

Yhtiön tulee esittää tarkka tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle vuosittain hyvissä ajoin, viimeistään kuukausi ennen tutkimuksiin ryhtymistä, jotta ELY-keskus voi valvoa luonnonsuojelulain ja vesilain noudattamista.

Malminetsintätoiminnan kairausjäljet, koemontut ja liikkumisen aiheuttamat jäljet malminetsintäalueella tulee saattaa mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan etsintätoiminnan päättyessä alueella. Kairausten jälkeen tulee varmistaa, ettei kairanrei'istä nouse pohjavettä maanpinnalle. Tarvittaessa kairanreiät on tulpattava. Kairauksissa mahdollisesti maahan jätettävät maaputket on katkaistava läheltä maan pintaa.

Muuta

Lapin ELY-keskus toteaa, että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimuksen tekemiseksi on välttämätöntä.

Maastoliikennelain 5 §:n mukaan käytettäessä maastossa moottorikäyttöistä ajoneuvoa on vältettävä vahingon ja haitan aiheuttamista luonnolle ja muulle ympäristölle. Maastoajoneuvoilla liikkuminen tulee pääsääntöisesti tapahtua olemassa olevilla yksityisteillä, metsäteillä ja jäädytetyillä talviteillä. Moottoriajoneuvoilla liikkumista tulee välttää luonnontilaisilla soilla sulanmaan aikana. Maastoliikennelain 4 §:n mukaan maastoliikennelupaa ei tarvita malminetsintäalueella eikä 30 metrin etäisyydellä sen rajasta.

ELY-keskus suosittelee kairauksessa käytettävän myös pohjavesialueiden ulkopuolella suljettua veden kiertoa ja soijan talteenottoa.

ELY-keskus suosittelee, että maahan kajoavat toimenpiteet tehdään suoalueilla maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen.

ELY-keskus suosittelee, että koneellinen malminetsintä ajoitetaan lintujen pesimäajan ulkopuolelle.

Tämä lausunto on välitettävä myös kaikkien maastotyötä tekevien tietoon.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Merkintä sähköisestä allekirjoituksesta on dokumentin viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Piippa Wäli ja ratkaissut luontoympäristöyksikön päällikkö Jari Pasanen. ELY-keskuksen yhteyshenkilönä toimii lausunnon esittelijä.

Tiedoksi

Swedish Minerals AB
Metsähallitus/Kiinteistökehitys, kirjaamo

Tämä asiakirja LAPELY/83/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/83/2025 har godkänts elektroniskt

Pasanen Jari 10.04.2025 07:58

Wäli Piippa 10.04.2025 08:29

27.1.2025

Viite: Lausuntopyyntö 9.1.2025

Asia: RANUA – ML2024:0081 Asentolamminoja 1

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) 37§ nojalla Lapin maakuntamuseolta lausuntoa Ranuan kunnan alueeseen kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta ML2024:0081. Lupahakemuksen kopio on toimitettu lausuntopyynnön yhteydessä Lapin maakuntamuseolle. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Ranuan kunnan alueesta vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa.

Aiottu malminetsintäalue sijaitsee Ranuan kunnan alueella noin 18 km Ranuan keskustaajamasta pohjoiseen käsittäen 3994,80 ha:n alan. Alueelta on ennakkotietoja neljästä (4) huomionarvoisesta arkeologisesta kohteesta, joista kohde 683010074 (Vaaralamminvaara) malminetsintäalueen pohjoislaidalla on rajattu etsintäalueen ulkopuolelle. Loput kolme kohdetta kuvataan alla (kaikki koordinaatit ovat muotoa ETRS-TM35FIN):

1000054841 (Niskalampi). P 7333058 I 476230. Tämä kohde havaittiin tarkasteltaessa malminetsintäaluetta Maanmittauslaitoksen tuottaman 5p laserkeilausaineiston avulla. Paikalla on nelikulmainen n. 6 x 6 m kokoinen kämpänraunio. Piisi visualisoituu kämpän koillisnurkkaan. Kämpän keskusta on kuopalla ja sen luoteisseinän ulkopuolella on havaittavissa kaksi n. 1,5 m levyistä maakuoppaa. Vanha ajoura kulkee aivan kämpän länsipuolelta, mutta ei vaikuta vahingoittaneen kämpän rakenteita. Kämpä ei ole havaittavissa yhdessäkään saatavilla olevassa historiallisessa ilmakuvassa, joista vanhin ajoittuu vuoteen 1958. Kohde ajoittunee ainakin 1900-luvun alkupuolelle sotia edeltävään aikaan. Kohde ei ole muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä

muinaisjäännös, mutta se tulisi Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan huomioida kulttuurihistoriallisen arvonsa vuoksi malminetsinnässä siten, että sen rakenteita ei vahingoiteta.

1000054844 (Tanelinlampi). P 7336121 I 478462. Tanelinlammen länsirannalla, noin 25m päässä vesirajasta on 8 x 12,7 metrin kokoinen suorakaiteenmuotoinen rakennuksen jäännös, jonka keskellä on 2.3 x 2.1 metrin kokoinen, 50 senttimetriä korkea kiuas. Rakennuksen pitkä sivu on pohjois-etelä -suuntainen. Kiukaassa on myös tiiltä. Osassa tiilistä on teksti "D.Ch.F.", jonka alla toisella rivillä "BORNH", teksti katkeaa tiilen katkeamiskohtaan. Rakennuksen päällä kasvaa noin 50 -vuotias puusto.

Rakennuksen kaakkoispuolella lammen rannassa on toinen, 6.3 x 6.7 metrin kokoinen rakennus. Rakennus on lahonnut alhaalta siten, että katon päätykolmion muoto on rakennuksen toisesta päästä hahmotettavissa. Eteläseinässä oleva luukku tulkittiin lantaluukuksi, sen takana oli maakasa, joka on mahdollisesti ollut lantaa. Lantaluukun ja oviaukon ylimmät puut on veistetty kolmelle vaakasuuntaiselle lovelle, jotka ovat mahdollisesti koristeita. Rakennuksen hirret on tilkitty seinäsammalilla.

Rakennuksista lounaaseen metsässä, noin 60 metrin päässä rannasta on 3,2 x 1.4 m kokoinen suorakaiteenmuotoinen puusta rakennettu lavamainen rakenne. Kyseessä saattaa olla vesipasan jäännös.

Yllä mainituista, talli on havaittavissa vielä 1958 ja 1959 ilmakuvin koko lailla kokonaisena, mutta kämppä ei. Kämpän kohdalla kuitenkin havaitaan aukio, joka viittaisi siihen, että kämppä on purettu pois 1900-luvun puolivälissä. Kokonaisuutena arvioiden kohde ajoittunee näin ollen 1900-luvun alkupuolelle, mahdollisesti sotia edeltävään aikaan.

Kohde ei ole muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäännös, mutta se tulisi Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan huomioida

kulttuurihistoriallisen arvonsa vuoksi malminetsinnässä siten, että sen rakenteita ei vahingoiteta.

1000054846 (Mätäsjoen). P 7337867 I 477493. Kohteessa on halkaisijaltaan noin 4 metrin kokoinen, korkeudeltaan 1.2 metrinen kivikasa, joka on kasattu vaihtelevan kokoisista kivistä. Mahdollisesti rakennuksen kiuaskiveys. Seinälinjoja ei ole näkyvissä. Vanhimmassa saatavilla olevassa ilmakuvassa (1959) ei paikalla näy rakennusta. LiDAR-aineistossa ei kiukaan ympäristössä näy rakennusjäännöstä. Mikäli kyseessä on rakennuksen kiuas, se voi olla iältään niin vanha, että se täyttää muinaisjäännöksen kriteerit.

Yllä kuvatun kohteen status on epäselvä ja se voi olla muinaismuistolain tarkoittama kiinteä muinaisjäännös. Kohde tulee huomioida malminetsintätöissä siten, että sen rakenteita ei vahingoiteta.

Yllä esitellyt kohteet on merkitty lausunnon karttaliitteeseen.

Malminetsinnässä käytetyt menetelmät kuten näytteenotot ja kairaukset muodostavat alueella mahdollisesti sijaitseville tuntemattomille arkeologisille kohteille verrattain pienen riskin. Hakemuksessa ei mainita kaivinkoneella tapahtuvaa tutkimustoimintaa. Tällöin Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan hakemuksen puitteissa ei ole tarpeen edellyttää erikseen arkeologisia tutkimuksia. Malminetsinnässä tulee kuitenkin huomioida lausunnossa listatut kohteet.

Lapin maakuntamuseo lisäksi muistuttaa, että muinaismuistolain (295/1963) 1§ mukaisesti, on muinaisjäännökseen kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla myönnettyä lupaa kielletty. Näin ollen muinaismuistolain 14§ mukaisesti, jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ kohteen luona keskeytettävä välittömästi ja löydöstä on viipymättä tehtävä ilmoitus joko Museovirastolle tai alueellisen vastuumuseon (Lapin maakuntamuseo) arkeologil-

LAPIN MAAKUNTAMUSEO

THE REGIONAL MUSEUM OF LAPLAND

le. Niin ikään muinaismuistolain 16§ mukaisesti, jos alueelta löydetään muinaisesineeksi epäilty esine, tai sellaisen katkelma, on kaivuu paikalla lopetettava välittömästi ja otettava viipymättä yhteys joko Museovirastoon tai alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Siinä tapauksessa, että malminetsintälupa myönnetään, tulee ennen maastotöiden aloittamista esitettävä tutkimussuunnitelma toimittaa tiedoksi Rovaniemen kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@rovaniemi.fi) Lapin maakuntamuseolle osoitettuna.

Lausunnon karttaliitteissä esitetyt aluerajaukset ovat pyynnöstä saatavilla Lapin maakuntamuseon arkeologilta paikkatietoaineistona.

Rovaniemellä 27.tammikuuta 2025

Jari-Matti Kuusela
Arkeologi, FT, dos.

Jakelu: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Swedish Minerals AB
Lapin ELY-keskus
Museovirasto

Säteilytoiminnan valvonta

STUK 46/0202/2025

12.5.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lupatunnus ML2024:0081

Lausuntopyyntö malminetsintälupahakemuksesta, Swedish Minerals AB, Asentolamminoja 1, Ranua

Turvallisuus ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Säteilyturvakeskusta (STUK) lausuntoa Ranuan kunnan alueella kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta. Erityisesti Tukes pyytää lausuntoa siitä, voidaanko malminetsintää suorittaa säteilyturvallisuutta vaarantamatta. Hakemuksen mukaan alueen kallioperä on uraanipitoista ja näytteissä voi esiintyä paikoitellen tavallista suurempia uraanipitoisuuksia. Tiedossa on myös, että Asentolamminojalta on aikaisemmin tehty uraanilöydös.

Lausuntona STUK toteaa seuraavaa:

Uraanipitoisen kallioperän tai malmin radioaktiiviset aineet eivät aiheuta malminetsinnässä säteilyyn liittyvää vaaraa tai haittaa, kun kairanäytteidenotossa toimitaan hyvien menettelyjen mukaisesti. Käytössä olevia menettelyjä on kuvattu hakemuksessa, esim. kairaussoija otetaan talteen ja toimitetaan jätteenkäsittelylaitokseen, lisäksi kairareiät tulpataan tarvittaessa. Kun etsitään uraanipitoista malmia, näytteenotto ei eroa säteilyturvallisuuden ja ympäristön kannalta merkittävästi muiden malmien etsinnästä.

STUK muistuttaa, että toiminnasta vastaavan tahon tulee

- ilmoittaa STUKille ennen toiminnan aloittamista, jos toiminnassa käsitellään aineksia, joissa on uraani-238, torium-232 tai niiden hajoamistuotteita enemmän kuin 1 Bq/g ja
- laatia säteilylain 859/2018 (145–146 §) mukainen selvitys luonnonsäteilyn aiheuttamasta altistuksesta, jossa on esitetty määräyksen STUK S/6/2022 3–7 §:ien mukaiset tiedot.

Malminetsintä ei nimettynä toimialana suoraan vaadi säteilylain 145–146 §:n mukaisen selvityksen laatimista, mutta toiminta vaatii aina selvittämistä, kun uraani-238:n tai torium-232:n aktiivisuuspitoisuudet ovat käsiteltävissä kiviaineksissa suurempia kuin 1 Bq/g. Asentolamminojan näytteiden uraani-238:n ja sen hajoamistuotteiden aktiivisuuspitoisuus on todennäköisesti suurempi kuin 1 Bq/g (vastaa uraanin massapitoisuutta n. 81 mg/kg) merkittävässä osassa näytteistä, joten selvitys on laadittava. Selvitykseen sisältyy työntekijän luonnonsäteilyaltistuksen arviointi (määräys STUK S/5/2022 5 ja 7 §). Malminetsinnässä on tiedettävä porausjätteen ja kairasydänten

Säteilytoiminnan valvonta

STUK 46/0202/2025

12.5.2025

keskimääräiset luonnon radioaktiivisten aineiden pitoisuudet, jotta säteilysuojelu voidaan tarvittaessa huomioida myös jätteenkäsittelyssä.

Hakemuksessa on esitetty, kuinka työntekijöiden luonnonsäteilyaltistusta rajoitetaan ja tarkkaillaan. Rajoituskeinoja ovat mm. työajan rajoittaminen ja turvavälien käyttö, kun työskennellään uraanipitoisten materiaalien kanssa. Työntekijän luonnonsäteilyaltistuksen tulee olla pienempää kuin viitearvo, joka on 1 mSv/v (STM asetus 1044/2018 23 §). Etsintätyössä työntekijöillä on käytössä annosnopeusmittarit. Lisäksi työntekijöiden ulkoisesta gammasäteilystä johtuvia säteilyannoksia tarkkaillaan dosimetreillä. Esitetyillä tavoilla on mahdollista havaita, jos työntekijöiden luonnonsäteilyaltistusta on tarpeen rajoittaa enemmän, että työntekijän altistus on pienempää kuin viitearvo 1 mSv/v. Ulkoisen säteilyaltistuksen lisäksi tulee huomioida, että kivipölyn hengittäminen aiheuttaa sisäistä luonnonsäteilyaltistusta. Yleensä pölyävissä työvaiheissa (sahaus, murskaus) on muutenkin käytössä hengityssuojaimet kivipölyltä suojautumiseen, mutta pölyltä on suojauduttava myös luonnon radioaktiivisten aineiden vuoksi esim. kairanäytteitä käsiteltäessä.

Toimistopäällikkö

Päivi Kurttio

Ylitarkastaja

Niina Leikoski

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 10 luvun 107 §:n mukaan malminetsintäluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Tukes määrää malminetsintäluville asetettavaksi lupakohtaisen vakuuden. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Talletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Pankin tai tilin omistajan tulee toimittaa tilivarojen panttausilmoitus avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (os. PL 66, 00521 Helsinki) sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin. Vakuustili ei saa olla määräaikainen.

Tilivarojen panttausilmoituksen allekirjoittaa pankin edustaja sekä pantattavan tilin omistaja, eli luvan saajayhtiön kaupparekisteriotteessa mainittu henkilö(t), joilla on nimenkirjoitusoikeus.

Vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi.

Tukesille vakuutta varten toimitettavat asiakirjat:

- Pankin tilivarojen panttausilmoitus (alkuperäinen kappale allekirjoituksin)
- Pantinantajan kaupparekisteriote

Asiakirjat tulee toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle osoitteeseen PL 66 (Opastinsilta 12B), 00521 Helsinki.